

AF-2527

M.A. (Previous)
Term End Examination, 2017-18

SANSKRIT

Paper - III

दर्शन

Time : Three Hours] [Maximum Marks : 100
[Minimum Pass Marks : 36

टिप्पणी : सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः। प्रश्नेषु तत्तत्स्थलेषु
अन्तर्वर्तिनः विकल्पाः।

इकाई-I

1. प्रमाणादि षोडस पदार्थानां विवेचनम् सम्यग् विलिख्य
विविच्यताम्।

अथवा

किं पुनः करणं इति साधक बाधक सहितं
विविच्यताम्।

(2)

2. समवायि असमवायिकारणं सोदाहरणं प्रतिपाद्यताम्।

अथवा

अनुमान प्रमाणं सोदाहरणं विविच्य अयोगोलके कथं
व्यभिचारेति निष्पाद्यताम्।

3. नन्वभावाप्यमपि पृथक् प्रमाणमस्ति निरूप्यताम्।

अथवा

अर्थाः षट् पदार्थाः सम्यग् सोदाहरणं प्रतिपाद्यताम्।

इकाई-II

4. सांख्यशास्त्रानुसारं पञ्चविंशति तत्त्वं विविच्यताम्।

अथवा

सत्कार्यवादं निरूप्य व्यक्ताव्यक्तयोः साधर्म्यं
निरूप्यताम्।

5. अष्टौसिद्धयः विपर्यासक्ति चतुष्टयश्च सम्यग्
विविच्यताम्।

अथवा

पुरुषविवेकसानानन्तरं प्रकृतिः स्वतः एव निवर्तने इति
सोदाहरणं समर्थ्यताम्।

(3)

इकाई-III

6. वेदान्त सारानुसारं अनुबन्ध चतुष्टयं विविच्यताम्।

अथवा

कि पुनः अध्यारोपः प्रतिपाद्यताम्।

7. सूक्ष्मप्रपञ्चम् यथा ग्रन्थं प्रतिपाद्यताम्।

अथवा

जीवन्मुक्त लक्षणं सम्यग् विविच्यताम्।

इकाई-IV

8. वेदान्तशास्त्रानुसारं आचार्याणां सिद्धांतं प्रतिपाद्य जीवब्रह्मयोः सम्बन्धः स्थापनीयः।

अथवा

वेदान्तसारग्रन्थस्य लेखने किमुद्देश्यम् विच्यताम्।

9. सांख्य शास्त्राचार्य कपिलेर्किमुद्देश्यम् निरूप्यताम्।

अथवा

पुस्कर पलाशवन्निर्लेपः सांख्यपुरुषः इति सम्यक् विविच्यताम्।

(4)

10. तर्कशास्त्र (न्यायशास्त्र) विकाशेकीदृशः धार्मिक
प्रभावः सम्यग् विविच्यताम्।

अथवा

शब्द प्रामाण्यविषयेवैशेषिकमतं सम्यग् निरूप्यताम्।
